

Notă de fundamentare

a proiectelor de ordine privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă, pentru operatorii de distribuție concesionari, pentru anul 2019

1. Cadrul de reglementare în baza căruia se emit ordinele de aprobare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice pentru anul 2019

Se propune emiterea ordinelor de aprobare a tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice pentru anul 2019 pentru operatorii de distribuție concesionari, în baza următoarelor prevederi normative:

- art. 75 alin. (1) lit. b) și art. 79 alin. (3) și alin. (4) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;
- art. 5 alin. (1) lit. b), alin. (5) și art. 9 alin. (1) lit. c) și lit. ab) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012 (OUG nr. 33/2007);
- Metodologia de stabilire a tarifului pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 169/2018, (denumită în continuare *Metodologie*);
- Metodologia de stabilire a tarifului pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 72/2013, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul nr. 168/2018 privind stabilirea ratei reglementate a rentabilității aplicate la aprobarea tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de operatorii de distribuție concesionari începând cu data de 1 ianuarie 2019;
- Ordinul nr. 146/2014 privind stabilirea ratei reglementate a rentabilității aplicate la aprobarea tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de operatorii de distribuție concesionari începând cu data de 1 ianuarie 2015 și abrogarea art. 122 din Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 72/2013;
- Metodologia privind stabilirea obligațiilor de plată a energiei electrice reactive și a prețului reglementat pentru energia electrică reactivă, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 33/2014, cu modificările și completările ulterioare;
- Procedura privind determinarea consumului de energie electrică în caz de înregistrare eronată și în sistem pașal și pentru modificarea art. 80 din Regulamentul de furnizare la clienții finali, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 64/2014, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 121/2015;
- Decizia nr. 1713/2014 de aprobare a machetelor de monitorizare a activității operatorilor de distribuție concesionari și a ghidului de completare a acestora.

2. Cauzele și motivele care conduc la emiterea ordinelor propuse spre aprobare

Conform prevederilor art. 9 alin. (1) lit. ab) din OUG nr. 33/2007 ”ANRE determină și aprobă anual și transmite spre publicare la Monitorul Oficial al României, Partea I, până cel târziu la data de 15 decembrie a anului curent, tarifele reglementate aferente serviciilor specifice sectorului energiei electrice, în conformitate cu prevederile metodologiilor aplicabile.”

Conform prevederilor *Metodologiei*, ANRE are obligația stabilirii veniturilor reglementate și aprobării tarifelor specifice de distribuție pentru operatorii de distribuție concesionari, pentru fiecare an al perioadei de reglementare.

3. Analiza efectuată

Urmare a analizei datelor transmise de operatorii de distribuție concesionari, ANRE a efectuat pentru fiecare operator de distribuție concesionar, conform prevederilor *Metodologiei*, calculele preliminare prin care s-au stabilit veniturile prognozate pentru cea de-a IV-a perioadă de reglementare (care cuprinde perioada 2019-2023) și tarifele de distribuție pentru anul 2019, cu luarea în considerare a venitului țintă inițial (calculat pe baza costurilor prognozate reglementate ale serviciului de distribuție), a corecțiilor aferente perioadei a III-a de reglementare și a corecțiilor anuale aferente anului 2017, după cum urmează:

3.1. Costurile de operare și mentenanță controlabile:

- Costurile de operare și mentenanță controlabile s-au stabilit prin însumarea celor trei categorii de costuri controlabile: costurile de operare și mentenanță controlabile supuse eficienței, costurile de operare și mentenanță controlabile aferente personalului și costurile de operare și mentenanță controlabile privind securitatea și medicina muncii.
- Punctul de referință a fost stabilit în conformitate cu prevederile Art. 34 din *Metodologie*.
- Pentru stabilirea costurilor controlabile altele decât cele de personal și aferente securității muncii, respectiv a costurilor de operare și mentenanță controlabile supuse eficienței:
 - S-au stabilit costurile controlabile realizate de operatorii de distribuție în perioada a III-a de reglementare și acceptate ca urmare a analizei acestora, suplimentate cu contribuțiile aferente salariilor;
 - S-a efectuat o analiză comparativă a costurilor controlabile menționate anterior, ținând seama de specificul fiecărui operator prin luarea în considerare a trei elemente cu influență semnificativă asupra acestor costuri: lungimea liniilor electrice, numărul locurilor de consum și capacitatea transformatoarelor aflate în funcțiune; pentru cei trei parametri s-au considerat valorile comunicate de operatori în cursul anului curent;
 - Rezultatul obținut pentru fiecare operator de distribuție a fost utilizat la obținerea punctului de referință pentru costurile controlabile altele decât cele de personal și aferente securității muncii, prin aplicarea raportului dintre costurile controlabile altele decât cele de personal și aferente securității muncii și totalul costurilor controlabile, aferente anului 2018.
- Factorul de eficiență $X_{\text{inițial}}$ a fost stabilit la valoarea de 1% pentru operatorii de distribuție care au înregistrat în perioada a III-a o eficiență importantă (mai mare de 10%) și la valoarea de 2% pentru restul operatorilor.
- Costurile de operare și mentenanță controlabile aferente personalului au fost considerate la nivelul estimat și solicitat de operator pentru anul 2018, la care s-a aplicat o creștere procentuală față de anul anterior, pentru fiecare an al perioadei a IV-a de reglementare.
- Costurile de operare și mentenanță controlabile cu securitatea și medicina muncii luate în considerare sunt cele prognozate de operatorul de distribuție și acceptate ca urmare a analizei acestora.
- Costurile cu lucrările de întreținere și reparații executate în RED aferente mentenanței preventive și corective, altele decât cele aferente personalului, au fost considerate la nivelul solicitat de operatorul de distribuție.

Analiza costurilor efectuate de operatorul de distribuție în relația cu societățile afiliate conform prevederilor art. 33 din *Metodologie* se va efectua în primul an al perioadei a IV-a de reglementare, având în vedere că analiza anului 2018 se va realiza în 2019.

3.2. Costurile de operare și mentenanța necontrolabile au fost stabilite cu luarea în considerare a prognozelor comunicate de operatorul de distribuție.

3.3. Costurile variabile:

- Au fost stabilite cantitățile de CPT reglementat utilizând țintele de CPT pentru fiecare nivel de tensiune publicate pe site-ul ANRE și energiile intrate prognozate de operatorul de distribuție, ajustate ca urmare a modificărilor cantitatilor de energie electrică pentru CPT prognozate de ANRE conform prevederilor *Metodologiei*.
- Punctul de start pentru fiecare nivel de tensiune este minimul dintre procentul de CPT realizat pentru nivelul de tensiune respectiv în perioada a III-a de reglementare și ținta de CPT pentru acel nivel de tensiune publicată pe site-ul ANRE.
- Prețul CPT acceptat este pretul de referință la care se adaugă costul cu serviciile fiecărui operator, calculat conform prevederilor *Metodologiei* (Art. 46 și 47).

3.4. Baza activelor reglementate (BAR) aferentă perioadei a IV-a de reglementare:

- BAR inițial a fost diminuat începând cu perioada a IV-a de reglementare cu ieșirile de mijloace fixe (MF):
 - din perioada 2005-2017, comunicate de operatorul de distribuție ca urmare a adresei ANRE nr. 43900/08.06.2018;
 - din anul 2018, comunicate de operatorul de distribuție odată cu documentația de fundamentare a tarifelor de distribuție pentru perioada a IV-a de reglementare, reprezentând MF aflate în proces de scoatere din funcțiune (unde a fost cazul).
- BAR aferent MF cu PIF din perioada 2005-2017 a fost diminuat cu valoarea ramasă a ieșirilor de MF din perioada 2014-2017, comunicate de operatorul de distribuție;
- BAR aferent MF cu PIF din perioada 2005-2017 a fost diminuat cu mijloacele fixe nerecunoscute ca urmare a controlului de tip inspecție efectuat de ANRE (unde a fost cazul);
- BAR aferent 01.01.2019 a fost diminuat cu valoarea contoarelor incluse în BAR în perioada 2008- 2013, care nu s-au regăsit înregistrate ca MF în evidențele operatorului de distribuție (unde a fost cazul);
- BAR aferent MF prognozate că vor avea PIF în perioada 2019-2023 a fost stabilit cu luarea în considerare a valorilor din ultimele programe de investiții/fundamentarea solicitării de tarife transmise de operatorul de distribuție.
- Au fost luate în considerare ieșirile de MF aflate în proces de scoatere în funcțiune conform datelor transmise de operatorul de distribuție (unde a fost cazul).

Eliminarea din BAR reglementat a MF închiriate terților la data de 1 ianuarie 2019 se va analiza și se va lua în considerare în primul an al perioadei a IV-a de reglementare.

3.5. Costurile cu amortizarea aferente perioadei a IV-a de reglementare au fost considerate astfel:

- pentru BAR inițial, acestea au fost diminuate cu amortizarea aferentă ieșirilor din perioada 2005-2017 și amortizarea aferentă ieșirilor comunicate de operatorul de distribuție aferentă MF aflate în proces de scoatere din funcțiune (unde a fost cazul);
- pentru BAR aferent MF cu PIF din perioada 2005-2017, costurile au fost diminuate cu amortizarea ieșirilor din BAR aferente perioadei 2014-2017 comunicate de operatorul de distribuție;
- pentru BAR aferent MF cu PIF din perioada 2005-2013, acestea au fost diminuate cu amortizarea contoarelor excluse din BAR care nu s-au regăsit înregistrate ca MF în evidențele operatorului de distribuție (unde a fost cazul);
- pentru MF prognozate cu PIF în perioada 2019-2023 au fost luate în considerare valorile amortizărilor din ultimele programe de investiții/fundamentarea solicitării de tarife transmise de operatorul de distribuție.

3.6. Rentabilitatea activelor a fost **calculată** conform Art. 53 din *Metodologie* coroborat cu prevederile Ordinului ANRE nr. 168/2018 (RRR = 5,66%).

3.7. Venitul din energie reactivă

Stabilirea venitului-țintă inițial pentru serviciul de distribuție s-a determinat cu luarea în considerare a prognozei veniturilor din energia reactiva solicitate de operatorul de distribuție pentru perioada a IV-a de reglementare.

3.8. Profitul brut din alte activități

La stabilirea venitului-țintă inițial pentru serviciul de distribuție s-a luat în considerare corectarea profitului brut din alte activități, astfel încât acesta să nu depășească 5%, conform prevederilor *Metodologiei*.

3.9. Corecțiile aferente perioadei a III-a de reglementare care au fost luate în considerare la proiecția tarifelor pentru perioada a IV-a sunt:

- Corecție cantitati energie electrica distribuita, CPT si pret CPT aferentă ultimelor 4 luni ale anului 2017;
- Corecție costuri de operare si mentenanta necontrolabile aferentă ultimelor 4 luni ale anului 2017;
- Corecție privind necesarul de fond de rulment aferentă ultimelor 4 luni ale anului 2017 (NFRR);
- Corectie aferenta veniturilor din energia electrica reactiva aferentă ultimelor 4 luni ale anului 2017;
- Corectie aferenta a 1/2 din profitul din alte activitati aferenta ultimelor 4 luni ale anului 2017;
- Corecție aferentă veniturilor din energie electrica recuperata din recalculări aferenta ultimelor 4 luni ale anului 2017;
- Corectie aferenta programelor de investitii 2014-2018 (RBAR si Amortizare);
- Corectie aferenta castigurilor de eficienta realizate pe costurile controlabile in perioada 2014-2018;
- Corecție privind contribuțiile aferente salariilor pentru manopera capitalizată corespunzătoare unor activități de exploatare, recunoscute în cadrul costurilor necontrolabile în anii anteriori (unde a fost cazul);
- Corecție rentabilitate si amortizare pentru mijloacele fixe nerecunoscute ca urmare a controlului de tip inspecție efectuat de ANRE (unde a fost cazul);
- Corecție aferentă excedentului de venituri din distribuția de energie electrică înregistrat în perioada a III-a de reglementare (unde a fost cazul).

3.10. Prognoza de energie distribuită a fost stabilită cu luarea în considerare a datelor comunicate de operatorul de distribuție în solicitarea de tarife, respectiv a datelor comunicate de operatorul de distribuție pentru anul 2018/ pentru 9 luni realizat 2018 + 3 luni estimate la nivelul anului 2017 din solicitarea de tarife, la care s-a aplicat un trend de creștere conform datelor publicate de Comisia Națională de Prognoză în *Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2018-2022 – prognoza de toamnă – Contribuții la creșterea reală a PIB*.

3.11. Chei de alocare

- Referitor la cheile de alocare pe niveluri de tensiune pentru costurile cu CPT, acestea au fost stabilite conform cantităților de CPT reglementat pe niveluri de tensiune.
- Cheile de alocare pe niveluri de tensiune pentru costurile fără CPT s-au stabilit conform solicitării operatorului de distribuție sau pe baza analizei datelor aferente alocărilor prezentate în machetele de fundamentare pentru costurile controlabile, necontrolabile și amortizare reglementate, cu luarea în considerare a menținerii unei evoluții uniforme a tarifelor de la o perioadă de reglementare la alta, în scopul diminuării impactului evoluției tarifelor asupra utilizatorilor.

3.12. Metoda de alocare a costurilor

S-a menținut metoda de alocare a costurilor pe activități transmisă de fiecare operator de distribuție la fundamentarea tarifelor pentru perioada a IV-a de reglementare.

4. Tarife specifice propuse spre aprobare și analiza comparativă între tarifele în vigoare, cele propuse spre aprobare și cele solicitate

Tarifele specifice de distribuție propuse pentru anul 2019 sunt prevăzute în proiectele de *Ordine pentru aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă*, pentru operatorii de distribuție concesionari.

Menționăm că valorile corecțiilor anuale pe baza cărora au fost stabilite tarifele pentru serviciul de distribuție înscrise în proiectele de *Ordine pentru aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă* mai pot suferi eventuale modificări în urma verificărilor finale asupra calculelor și/sau reconsiderării unor aspecte comunicate de operatorii de distribuție concesionari, dar estimăm că aceste modificări nu vor avea un efect major și nu vor modifica substanțial aspectele prezentate în cadrul notei.

Variația tarifelor de distribuție rezultate pentru anul 2019, comparativ cu tarifele aprobate pentru anul 2018 este prezentată în cadrul *Anexei* la prezenta notă - *Tarife specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice – 2019; Tarife cumulate pentru serviciul de distribuție a energiei electrice – 2019*.

5. Impactul socioeconomic și efectele asupra mediului macroeconomic

Apreciem că variația moderată a tarifelor specifice de distribuție față de anul precedent va avea un impact economic redus, atât în ceea ce privește variația veniturilor anuale ale operatorilor de distribuție concesionari, cât și în privința costurilor cu energia electrică suportate de utilizatorii serviciului, deopotrivă casnici și noncasnici, de pe teritoriul întregii țări.

De asemenea, variația moderată a tarifelor de distribuție a energiei electrice va avea un efect favorabil în privința inflației realizate anual și, de asemenea, nu va genera costuri suplimentare agenților economici consumatori de energie electrică, cu avantajul creșterii competitivității acestora și al diminuării prețurilor bunurilor și serviciilor.

Proiectele de *Ordine pentru aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică reactivă*, pentru operatorii de distribuție concesionari, se publică spre informare pe site-ul ANRE, conform prevederilor art. 127 din *Metodologie*.